

transparant

EDITORIAAL

Samen onderweg...

Aan het begin van een nieuw jaar wensen we elkaar goede dingen toe. Wat ik ons als christenen toewens is dat we steeds meer Jezus Christus uitstralen. Het was nooit ouderwets, nooit traditioneel wat Hij zei of deed. Altijd verraste Hij met zijn woorden. Het was altijd raak als Hij troostte, confronteerde, aanmoedigde. Méér van Hem, dat is mijn wens voor dit nieuwe jaar.

Het afgelopen jaar heeft geleid tot ontmoeting en wantrouwen. Het vertrouwen in de kerk en in andere instellingen is erg gedaald. Hoe kan de kerk terug betekenis krijgen voor mensen? Waarschijnlijk door nederig, waarachtig en transparant te zijn, door te werken vanuit de kern van haar opdracht. Méér proberen te leven vanuit Jezus Christus, zijn boodschap doorleven en voorleven, zijn oproep tot inzet voor de kleinsten, de armen, zij die lijden reëel beleven. Alleen zo kan de verbondenheid groter worden tussen allen die proberen te leven vanuit Jezus Christus. Zo kunnen we samen kerkgemeenschap vormen.

Timothy Radcliffe verwoordde het als volgt: 'Jezus blijft fascineren, maar de kerk wordt vaak gewantrouwd. Dat is onze uitdaging vandaag: om woorden te spreken die autoriteit hebben. Zullen onze woorden autoriteit hebben, of alleen lucht zijn? We moeten ons steeds afvragen of we bereid zijn te leven wat we zeggen. We hebben waarheid nodig en hoop. Waarheid zonder hoop is cynisme en wanhoop. Hoop zonder waarheid is fantasie.'

IPB-Transparant – Jaargang 14, nr. 2 – Januari 2011 – Driemaandelijks tijdschrift van het Interdiocesaan Pastoraal Beraad – Guimardstraat 1 – 1040 Brussel – Tel. 02/509 96 87 – Fax 02/509 96 09 – E-mail ipb@interdio.be – Website www.ipbsite.be – Rek. 784-5832889-14 – IBAN: BE 94 784583288914 – BIC: GKCCBEBB, Verantwoordelijke uitgever: Josian Caproens Afgiftekantoor: Brussel 4

Van een bevriend priester ontvang ik de volgende woorden bij het begin van het nieuwe jaar:

'Het Woord heeft onder ons zijn tent opgeslagen' (Jo.1,14), het heeft als broeder onder ons gewoond, niet als een toerist die bij de eerste moeilijkheid op de vlucht slaat...
(broeder Christophe van Tibhirine)

Het blijft de taak van het IPB om de werkelijkheid van de kerk en de wereld om ons heen verder onder ogen te zien. We moeten oplettend blijven voor de tekenen van de tijd, de dodende negatieve spiraal doorbreken. We kunnen en mogen de moeilijke en vervelende dingen om ons heen of verderaf niet opzij schuiven, geen genoeg nemen met de voortgang van het vanzelfsprekende, maar samen met de hele kerkgemeenschap zoeken hoe het 'Rijk Gods' waarvan Christus sprak, een stapje dichterbij kan komen.

2011 zal een jaar worden waarin we op verschillende terreinen het debat verder moeten aangaan. Het zoeken naar houvast in onzekere tijden is normaal. Maar vastklampen aan het verleden, de luiken en deuren dichthouden voor alles wat verandering met zich mee zou kunnen brengen, helpt niet. Het laat ons alleen maar verstarren. De boodschap van Jezus is heel radicaal: de identiteit van diegene die in de God van de bijbel gelooft, ligt niet in het verleden, maar in de toekomst, in het komende koninkrijk van God. Het gaat om een spiritualiteit van het leven die niet de dood aanbidt maar de levende God. Een God die niet in gebouwen of leerstellingen op te sluiten is, maar die belooft met ons mee te gaan.

Het is belangrijk voor de toekomst te ontdekken hoe we onze identiteit duidelijker kunnen vorm geven in gemeenschap. We zoeken verder naar belangrijke elementen voor vitale geloofsgemeenschappen, naar wat overleg binnen de kerk betekent. We willen volhouden, blijven geloven dat in

dit nieuwe jaar uit chaos en crisis iets nieuws kan geboren worden.

Laten we kijken naar de Wijzen. Zij horen bij het kerstgebeuren. Zij keken steeds weer in de nacht naar de donkere hemel en zochten naar tekens. Ze waren rusteloos. Ze waren niet tevreden met hun leven, ze gingen op reis en volgden de ster. Lijken wij een beetje op hen? Moge hun onrust ons minder zelfgenoegzaam maken, minder vastgeroest. We worden er door de omstandigheden toe gedwongen. De grond werd onder onze voeten uitgehaald. We gaan verder op reis met vragen. Waar willen we naar toe? We weten dat het heden donker is en de toekomst onzeker. Maar hadden de Wijzen zekerheid toen ze op weg gingen? Er waren hoopvolle tekens. Een licht leidde hen door de duisternis. Laat ons geloof in Jezus Christus een licht zijn in een donkere onzekere vragenstellende tijd. Laten we samen met de Wijzen verder gaan, Gods volk onderweg.

Onderweg zijn, altijd maar weer, met de belofte in je hart. Niet stil staan, maar gaan. Wie stil staat, wordt ingehaald, opgejaagd, vergeten. Dus gaan, zo is het leven.
(Berne, in *Vrouw en Geloof*)

Josian Caproens
Voorzitter

Levende geloofsgemeenschappen

'Opbouwende elementen en voorwaarden voor levende geloofsgemeenschappen' was het onderwerp van de Forumbijeenkomst van het IPB op zaterdag 4 december 2010. Ondanks het winterweer waren de leden talrijk aanwezig om te luisteren naar de voorstelling van vier verschillende modellen van gemeenschapsopbouw. Naast het territoriale model kwam gemeenschapsvorming aan bod in een spiritualiteitsbeweging, in de kringen rond een abdij en in een vrouwenorganisatie uit het middenveld. Alle aanwezigen konden daarna aangeven welke elementen zij het belangrijkste vonden voor vandaag en voor de toekomst. In het zaalgesprek dat daarop volgde, werd reliëf aangebracht in de genoemde sleutelwoorden. Stof genoeg om nog verder uit te werken.

Viermaal gemeenschap

Anders kijken naar territoriale pastoraal In het Franse bisdom Poitiers startte mgr. Rouet in 1993 een proces om de gelovigen sterker te betrekken bij de gemeenschapsopbouw. De lokale gemeenschap werd centraal gesteld. Daar wordt het christelijk leven gevierd, beleefd en doorgegeven. Een 'communauté locale' in het bisdom Poitiers wordt geïnstalleerd door de bisschop en de verantwoordelijken worden door hem gezonden. Maar de vraag moet van onderuit komen. Je kan maar een 'communauté locale' vormen als aan 5 voorwaarden voldaan is. Er is een verantwoordelijke nodig om het geloof te onderwijzen, om het gebed te verzekeren, om de caritas te beoefenen, om de materiële zorg op te nemen en om deze ploeg te leiden en te animeren. Deze 5 mensen worden aangesteld voor 3 jaar en hun mandaat is eenmaal

hernieuwbaar. Ze doen natuurlijk niet alles zelf maar zoeken medewerkers die zich voor het lokale leven willen inzetten. Verschillende 'communautés locales' samen vormen een pastorale eenheid, niet om te centraliseren maar om het plaatselijke leven te ondersteunen. De pastorale vrijgestelden worden benoemd op dat niveau. De priester heeft hierbij als taak om elk weekend voor te gaan in enkele eucharistievieringen (op de andere plaatsen is er een gebedsviering) en om de mensen te helpen hun leven te lezen vanuit de Schrift. Hij begeleidt ook de lokale verantwoordelijken en bemoedigt hun zending. Meer info op www.diocese-poitiers.com.fr/page-daccueil/paroisses-et-communautés-locales

Sleutelwoorden: *reële samengedragen verantwoordelijkheid, opbouw vanuit lokale gemeenschap, dichtbij de mensen*

Kringen rond een abdij

Gemeenschap is besmettelijk, zei Jan Vankeirsbilck, norbertijn van Averbode. In de abdij is de liturgie een bindend element. Mensen komen om mee te vieren en te bidden. Het gastenkwartier trekt mensen aan die zoeken naar stilte en spiritualiteit. Daarnaast zijn er vele mensen op verschillende manieren met de abdij verbonden. Er zijn de gidsen en de vrijwilligers die diensten bewijzen maar ook de leden van de derde orde, leken die zich aansloten bij de Parkabdij in Heverlee. Op vlak van interreligieuze dialoog bestaat er al 25 jaar een groep die aan zenmeditatie doet in het poortgebouw. De mensen rond de abdijsamenleving hebben alle leeftijden en er zijn zowel sterk gelovige christenen als zinzoekers en anders gelovigen bij. Voorwaarde voor ons als leden van de religieuze gemeenschap is dat we

zelf leven vanuit God en tegelijk een grote openheid en respect hebben voor wat van buiten komt.

Sleutelwoorden: *heilige Geest, gastvrijheid, spiritualiteit, liturgie*

Vrouwenbeweging werkt verbindend

Leen Vermeire vertelde hoe KVLV-afdelingen vandaag gemeenschapsopbouwend kunnen zijn. Om een plaatselijke groep te doen leven zijn getalenteerde bestuursleden nodig. Wanneer de vrouwen kunnen doen waar ze goed in zijn, maakt dat hun inzet groter. Maar dat vraagt ook bezieling. Dromen, idealen, waarden, vormen de motor om een engagement aanstekelijk te maken. Ook de context waarin vrouwen samenkomen, is belangrijk. Die moet de verbinding tussen mensen stimuleren. Daarvoor is praten en luisteren nodig. De dialoog voeren over wat mensen drijft en energie geeft. Vrouwen die elkaar zo kunnen ontmoeten, nemen daar ook iets van mee naar huis. Ze geven het vertrouwen en de bemoediging ook door aan hun partner en kinderen en aan hun collega's op het werk. Naar de toekomst toe moeten we blijven inzetten op een warme samenleving en oefenplaatsen blijven creëren om te leren hoe we hartsverbindingen maken.

Sleutelwoorden: *talent, bezieling, verbinding, blijven inzetten op vrouwen, investeren in een warme samenleving*

Kleine groepen in een grotere beweging

Luc Vlieghe is samen met zijn echtgenote lid van de lekenbeweging van de missionarissen van het Heilig Hart. De beweging ontstond 25 jaar geleden vanuit de familieweken die de paters organiseerden. Momenteel telt ze een 80-tal leden die maandelijks in kleine deelgroepjes, over het Vlaamse land verspreid, samenkomen voor een avond. Geloof en leven worden er gedeeld. Daarnaast groeiden ook andere initiatieven zoals stiledagen, leesgroepen, weekends voor alleengaanden, seniorenretraites. Jaarlijks is er één bijeenkomst waar iedereen op uitgenodigd is. Zo kunnen de deelnemers aan de verschillende deelgroepjes en aan de andere initiatieven elkaar ontmoeten en zich verbonden weten met een groter geheel. Pijlers van de beweging zijn openheid en hartelijkheid, kernelementen van de spiritualiteit van de congregatie die aan de oorsprong ligt. In de toekomst zullen de leken in de stuurgroep meer en meer de verantwoordelijkheid moeten overnemen van de paters en daarbij zorgen

dat ze voeling houden met de bronnen waaruit ze inspiratie kunnen putten.

Sleutelwoorden: *openheid, hartelijkheid, verbondenheid, samenwerking, vorming van leken*

Clustering van de sleutelwoorden

Voor de pauze werd aan de forumleden gevraagd om 3 prioritaire sleutelwoorden aan te duiden. Tegelijk werden de woorden zelf samengebracht in drie clusters. Een rond samengedragen verantwoordelijkheid en de verhouding tussen de lokale gemeenschappen en de grotere gehelen zoals een federatie of decanaat. Een tweede rond de heilige Geest en wat met bezieling en liturgie te maken heeft. Een derde groep sleutelwoorden cirkelde rond de openheid naar en verbinding met de bredere samenleving. Wat volgt is een echo van het zaalgespreek dat na de pauze werd gehouden.

Lokale gemeenschappen zijn de basis waar mensen thuishouden in geloof en van waaruit ze verdere stappen kunnen zetten. De duur van een engagement in het bisdom Poitiers is maximum 2x3 jaar. Dat bemoeilijkt misschien de continuïteit maar bevordert anderzijds vernieuwing en verjonging. Een engagement van 3 jaar is voor heel wat mensen ook aantrekkelijker juist omdat het beperkt is in de tijd. Om samen verantwoordelijkheid op te nemen is zeker ook vorming nodig. Leken moeten ruimte krijgen binnen hun opdracht om een vorming te volgen. Er is heel wat talent aanwezig dat nu nog niet tot zijn recht komt.

Er is een spanning tussen de schaalvergroting die nu op heel wat plaatsen wordt doorgevoerd en de schaalverkleining in de lokale gemeenschappen. Aansluiten bij een buurparochie ligt dikwijls moeilijk omdat de sfeer, de gebruiken, de mentaliteit er anders zijn. De nadruk ligt dan op het verschil en niet op wat verbindt, namelijk dat we samen christen zijn en elkaars naasten. Het lokale niveau en de grote kerkgemeenschap hebben elkaar nodig. In KVLV bijvoorbeeld gebeurt het vormingsaanbod op nationaal niveau.

Levende geloofskernen kunnen ook bestaan op niet-territoriale basis. Gemeenschap groeit soms rond diaconale inzet voor anderen. We denken hierbij aan wat vorig Forum klonk over de broodbrekers (liturgische gemeenschap) en de voetwassers (dienst aan de medemens). Alphons Borras stelt dat de klassieke territoriale parochie niet zal verdwijnen maar wel gerelativeerd worden en aangevuld door andere vormen van gemeenschap. Dit zien we nu al bij een abdij of spiritualiteitsbeweging.

De tweede cluster cirkelt rond heilige Geest en spiritualiteit. Die zijn motor en humus van de opbouw van gemeenschap. In het voedsel dat we nodig hebben, hebben eucharistie en gebed een belangrijke plaats. Zonder liturgie trappen we op onze adem en houden we niet vol. We kunnen veel initiatieven nemen maar de creativiteit en de energie moeten van de Geest komen.

In de derde cluster van sleutelwoorden lag de nadruk op openheid naar buiten. Er is een open dialoog nodig met de samenleving waarbij we als christenen bereid zijn om te leren. Openheid maakt verandering mogelijk. En dat geldt dan ook voor de binnenkant van de Kerk, voor onze instituten en structuren. Openheid om te aanvaarden dat anderen ons iets te zeggen hebben. Slechts dan kunnen we geloofwaardig bijdragen tot een warmere samenleving. Inzetten op vrouwen kan daartoe zeker bijdragen. Maar ook alles wat verbindingen tussen mensen mogelijk maakt en helpt groeien, bevordert de groei van wat wij als christenen het Rijk Gods noemen.

Jongeren zijn op zoek naar gemeenschap maar ervaren nogal wat drempels om bijvoorbeeld in parochieverband of op niveau van een federatie samen te komen. Er moet op de eerste plaats iets zijn dat hen verbindt. Een aantrekkingskracht die hen in beweging zet.

Synthetische blik van de respondenten

Aan het einde van de voormiddag kwamen drie respondenten aan het woord. Christa Damen, Didier Vanderslycke en Wim Vandewiele vertelden wat hen was opgevallen.

Als motor en bezieler werd de Geest herhaaldelijk genoemd. Het evangelie is de bron voor de navolging van Christus. Daarbij zijn we elkaar tot tochtgenoot en steun in levende gemeenschappen naar het model van de gemeenschap in God zelf. Vader, Zoon en Geest, verscheiden en toch één.

Vitale gemeenschappen werken als magneten. Ze trekken mensen aan. Want in ons leeft een verlangen naar gemeenschap. Maar er zijn ook de vele obstakels van het concrete dagelijkse leven die ons

verhinderen om er tijd in te investeren.

Er bestaat een grote diversiteit in gemeenschapsvorming. Daarbij is het lokale niveau belangrijk maar tegelijk is inbedding in een groter geheel een meerwaarde. Naast de formules van territoriaal gebonden groepen zijn er modellen waarbij mensen op andere manieren met elkaar verbonden zijn. De spiritualiteitsbewegingen en de categoriale pastoraal zijn daarvan voorbeelden.

Vitaliteit en kwaliteit van een gemeenschap worden mee bepaald door de openheid, gastvrijheid, hartelijkheid en de zorg van de leden voor elkaar en naar buiten. Materiële ondersteuning door geld en gebouwen is noodzakelijk. Het klassieke netwerk van parochiezalen vervult een sociale cohesiefunctie. Niet iedereen voelt zich thuis in een cultureel centrum. Vraag daarbij is hoe we deze accommodatie naar de toekomst toe kunnen bewaren?

Inzetten op een warme samenleving betekent dat we de economische waarden en de structuren van systemen onder kritiek plaatsen. Het evangelie daagt ons uit om profetisch te durven zijn. Daarbij kan de meer synodale aanpak van Poitiers inspiratie bieden.

Openheid kwam ter sprake onder verschillende vormen: gewilde openheid, verkennende openheid, experimentele openheid. In hoeverre staan we open voor de zoekers en hun vragen? Het luik van de verkondiging heeft bijna niet geklonken. Je wordt niet vanzelf gelovig maar ontvangt het van anderen. Hoe kunnen we in de verkondiging tegelijk voorgegeven inhoud en vormen doorgeven en recht doen aan de context en de concrete mensen voor ons?

Waardering van de anderen om wat ze doen en wie ze zijn, draagt bij tot die warme samenleving waarover sprake was. Laat elk talent beschikbaar zijn. Laten we veeleer mensen vragen dan te wachten tot ze zich aanmelden om iets te doen. Laten we hen aanspreken en daardoor uitdrukken dat we geloven in hen. Dat we geloven in hun bijdrage in onze geloofs-gemeenschap. Waar nodig, moet dan ook de vorming gegeven worden zodat mensen hun verantwoordelijkheid kwaliteitsvol kunnen opnemen.

Carine Devogelaere

Een kerk die omarmt en wil ontmoeten

Wij vroegen aan Liesbeth Pulinckx, deeltijds projectmedewerker voor het IPB, om zich aan ons voor te stellen en iets te vertellen over haar werk.

Mijn leven als 32-jarige moeder van twee kleutermeisjes, een voltijdse job aan de faculteit Godgeleerdheid (waarbinnen 50 procent in opdracht van het IPB) en nog studeren aan dezelfde faculteit, is goed gevuld en tegelijk erg boeiend. Ik ben een nieuwsgierig en leergierig iemand geworden de laatste tien jaar. Ik zeg geworden, want tot mijn twintigste lag dat toch enigszins anders. Toen was mijn leuze: 'geniet van het leven en studeer zo weinig mogelijk, om zoveel mogelijk punten te halen'. Alleen bleek dat niet zo'n goede strategie toen ik aan de Leuvense universiteit mijn studie politieke en sociale wetenschappen aanving. Bijgevolg was ik ook niet geslaagd en trok ik naar Gent met de idee in mijn achterhoofd dat een andere stad ook een schone studielei zou betekenen. En ja hoor, in Gent studeerde ik journalistiek en behaalde als primus van mijn richting mijn diploma. Nog voor ik dat document overhandigd kreeg, had ik in *Humo* gepubliceerd over mijn thesisonderwerp Günther Wallraff. Het betreft een Duitse onderzoeksjournalist, vooral gekend van zijn boek *Ik, Ali*, waar hij als allochtoon het personeelsbeleid van de grote Duitse concerns aan den lijve ondervindt. Ik weet nog dat ik mijn thesis eindigde met de stelling: 'Er moet weer gewallraff worden', want Günther Wallraff staat voor een meer rechtvaardige samenleving, waar gelijkwaardigheid, respect voor iedereen en enkel positieve machtsmechanismen recht van spreken hebben. Wallraffs strijd voor meer rechtvaardigheid paste bij mijn eigen droom van een betere wereld. Diep van binnen zit er een kleine wereldverbeteraar in mij en word ik regelmatig overvallen door mijn rechtvaardigheidsgevoel.

Hoe kwam je erbij om je job als journaliste vaarwel te zeggen?

Mijn werk bij de VRT-nieuwsredactie heb ik heel graag gedaan, zeker toen ik nog in Brussel werkte. De laatste twee jaar bij Radio 2-Limburg in Hasselt was inhoudelijk minder mijn ding, wat me tijdens mijn tweede zwangerschapsverlof deed besluiten om opnieuw te gaan studeren. Blijkbaar heb ik die zeven jaar omzwervingen nodig gehad. Mijn oorspronkelijk idee was filosofie, maar een zotte morgen besliste daar anders over. Ik werd wakker met het woord 'godsdienstwetenschappen' in mijn hoofd, surfte naar de zoekmachine *Google* en kwam op de website van de faculteit Godgeleerdheid terecht. Na een infosessie en vooral heel veel goesting om terug met mijn neus in de studieboeken te zitten, zat ik eind september 2008 weer op de schoolbanken. Ditmaal niet tussen mijn

leeftijdsgenoten, maar met zoveel meer studie-ijver en het onkreukbare voornemen dat het deze keer van de eerste keer raak moest zijn. Ik moest en zou een universitair diploma behalen in iets dat me echt aansprak. De bachelor is voorlopig al binnen. Maar wat nog meer binnen is, is het gevoel daar op mijn plek te zitten. Ik ben heel erg graag bezig met theologie, met het spreken over God die mens werd, en over het goddelijke in de mens. Door mijn studies ben ik ook terug naar mijn eigen roots opgeschoven. Zoals velen van mijn leeftijd ben ik katholiek opgevoed. Tot mijn zestiende ben ik elke week naar de mis geweest, mijn ouders zaten (en zitten nog steeds) in een gezinsgroep, deden aan verloofdenwerking, leidden oudervergaderingen rond de eerste communie, gingen naar christelijke vormings- en studiedagen, waren bezig met liturgie binnen de eigen parochie en thuis puilden de kasten uit met boeken van Gerard Bodifée, Henri Nouwen, Herwig Arts, Frans Demaeseeneer, Jan Kerkhofs enzovoort.

Hoe ervaar je het om met theologie bezig te zijn?

Theologie studeren is ook altijd een heel mentaal avontuur, want er zijn natuurlijk meerdere theologieën, meerdere manieren om over God te spreken. Na elk examen moest ik dan ook altijd even terug 'landen' en voor mezelf uitmaken: wat neem ik nu hieruit mee, wat spreekt me vooral aan en waarom juist en wat kan ik binnen mijn context ook waarmaken. Dit laatste vind ik toch heel belangrijk, namelijk de verbinding kunnen leggen van theorie naar praktijk en terug. Sommige theologen zijn als de dood om theologie en praktijk samen te denken, maar voor mij moet geloof een finaliteit hebben in het eigen leven. Om een bekende uitspraak iets anders te formuleren zou ik durven zeggen: 'als geloven niet tot dienen leidt, leidt het tot niets'. En dat dienen mag je voor mij heel breed verstaan. Het gaat er niet enkel om God dankbaar en dienstbaar te zijn. Neen, in alle bescheidenheid wil ik via de mens tegenover me het goddelijke leren kennen. Waar de ander mijn bestaan binnenbreekt en mij oproept om het goede in mezelf boven te halen, daar spreekt God. En Hij spreekt zowel via het schone als het gebrokene. Zijn boodschap van liefde kent vele wegen, al steekt Hij natuurlijk zijn voorkeursoptie voor het gebrokene en gekwetste niet onder stoelen of banken. Meer nog, Hij wermt mens onder de mensen en trok zo rond om Zijn evangelie kenbaar te maken. Niet door uit te sluiten, maar door te omarmen – en dan nog het eerst bij wie je het niet verwacht.

Je bent projectmedewerker van het IPB. Waarover gaat je onderzoek?

Ik ben op zoek naar wat dialoog of overleg kan betekenen binnen de Vlaamse kerk van vandaag. Omdat het IPB een uitgelezen plaats is om die dialoog te voeren – het heet ook niet voor niets beraad – wil ik zeker ook kijken welke rol het IPB daarbinnen kan waarmaken, wat de mogelijkheden van het IPB zijn om het overleg in de kerk levendig, waarachtig en contextgebonden te houden. Ik stel me eigenlijk de vraag hoe overleg vandaag, van op de plaats waarop we staan, het best gevoerd wordt. Kwaliteitsvol overleg kan een zichtbare bijdrage leveren in de samenleving. Hiervoor is een open cultuur nodig met ruimte voor verandering.

Door de geschiedenis van 40 jaar IPB van dichterbij te leren kennen, krijg je waarschijnlijk ook een beeld van de Kerk in al die jaren. Wat valt je daarbij op?

Ik moet hier een onderscheid maken tussen de kerk van onderuit en van bovenuit. Het is me vooral opgevallen dat de kerk van onderuit minder last heeft van sneeuw op de weg dan de kerk van bovenuit. De kerk van onderuit is altijd naar wegen blijven zoeken om iets met die christelijke boodschap aan te vangen, in welke context dan ook. De kerk van bovenuit, zeg maar het instituut, heeft het moeilijker om te zien waar de mensen van vandaag nog aangesproken kunnen worden door die boodschap. Het lijkt er soms op dat sommigen op een eiland zitten en geen materiaal meer vinden om bruggen te bouwen naar het land, dat nochtans ook deel uitmaakt van het beloofde land, van het Rijk Gods.

Hoe zie jij de Kerk van de toekomst?

Ik zie ze nog en dat is al veel waard op zich (lacht). Voor de rest denk ik, dat ik, zoals velen, met veel vragen zit over die toekomst. We zitten duidelijk in een overgangperiode die schreeuwt om veranderingen. Mijn pleidooi is er dan ook eentje van: ga naast de mens van vandaag staan, kijk hem of haar diep in de ogen en roei vervolgens met de riemen die je hebt. Net zoals Jezus dat in zijn tijd ook deed met de vrouwen en mannen rond hem, die ook niet allemaal heiligen waren. Spreek de mens van vandaag aan, en dit in zijn twee betekenissen. Probeer, zoals ik al eerder zei, een kerk te zijn die omarmt, die er niet op uit is uit te sluiten maar te ontmoeten. Overal waar mensen in Christus' geest gemeenschap vormen, of dit zo benoemd wordt of niet, krijgt God een gelaat en dat verdient meer erkenning en ondersteuning.